

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

KAPITOLA 6

ŠTATISTIKA

6

6 Š T A T I S T I K A

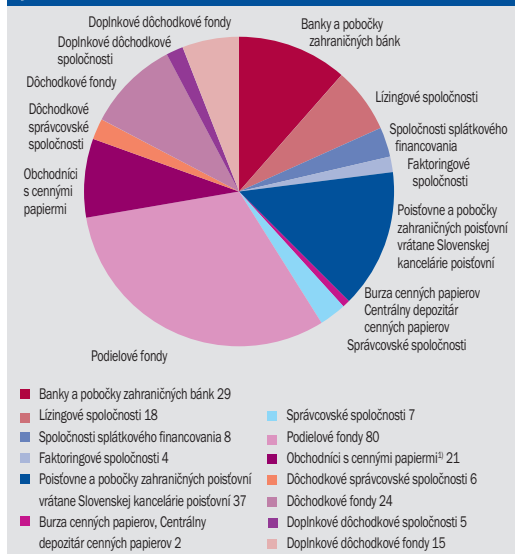
Národná banka Slovenska (NBS) metodicky pripravuje, zbiera, zostavuje a uverejňuje širokú škálu štatistík, ktoré slúžia predovšetkým na zabezpečenie výkonu jednotnej menovej politiky eurozóny, finančnej stability, rôznych iných činností ESCB, ako aj činností Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB). Tieto štatistiky využívajú okrem interných užívateľov NBS (pri zostavovaní správ o hodnotení finančného sektora, príprave analýz a prehľadov) aj účastníci finančných trhov, médiá, subjekty verejnej správy (napr. Štatistický úrad Slovenskej republiky pri zostavovaní agregovaných makroekonomických údajov za finančný sektor) a v neposlednom rade aj široká verejnosť. Poskytovanie štatistických údajov za jednotlivé oblasti štatistiky prebiehalo v roku 2012 v súlade s požiadavkami ECB/ESCB, Eurostatu, BIS, ako aj iných medzinárodných inštitúcií. NBS pokračovala vo zvyšovaní efektívnosti spracovania a uchovávaní a skoršej dostupnosti štatistických údajov. Štatistické údaje NBS sú publikované na webovej stránke NBS.

6.1 MENOVÁ A FINANČNÁ ŠTATISTIKA

Údajová základňa, ktorú poskytuje menová a finančná štatistika je zdrojom pre užívateľov v čoraz väčšom rozsahu. Najmä na úrovni požiadaviek eurozóny bol rok 2012 z tohto hľadiska charakteristický pri plnení rozhodnutí Rady guvernérov a požiadaviek vyplývajúcich z dopadu finančnej krízy. Príkladom je zasielanie individuálnych bilančných údajov za vybrané úverové inštitúcie na účely menových analýz a finančnej stability. Okrem toho bol schválený právny rámec pre štatistiku držby cenných papierov, prebiehala príprava nariadení ECB za bilančnú a úrokovú štatistiku peňažných finančných inštitúcií a štatistiku investičných fondov a definovanie požiadaviek za sektor poisťovní a za štatistiku platobných systémov.

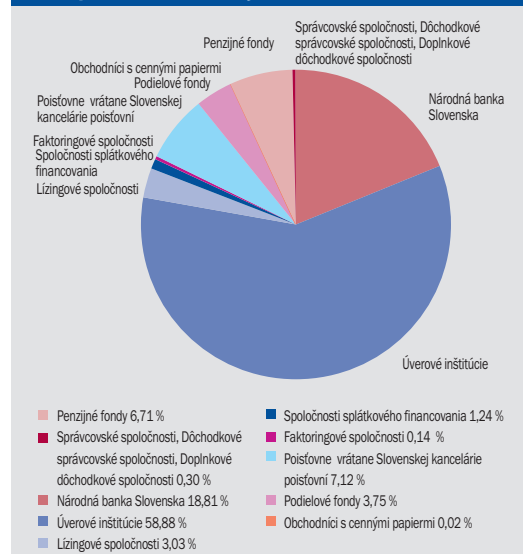
V priebehu roka 2012 sa na mesačnej a štvrťročnej báze zabezpečovalo zverejňovanie údajov v národnom detaile, ako aj v štruktúre porovnateľnej s publikáciami ECB. Poskytované informácie zahŕňali údaje za bankový sektor, menovú šta-

Graf 27 Štruktúra vykazujúcich subjektov finančného trhu k 31.12.2012 (počet subjektov)

Zdroj: NBS.
1) Obchodníci s cennými papiermi s povolením podľa zákona č. 566/2001 Z. z., ktorí nie sú bankou, pobočkou zahraničnej banky, správovskou spoločnosťou alebo pobočkou zahraničnej správovskej spoločnosti.

Graf 28 Podiel vykazujúcich subjektov finančného trhu na aktívach k 31.12.2012 (%) (predbežné údaje)

Zdroj: NBS.

tistiku peňažných finančných inštitúcií, národný príspevok do menových agregátov eurozóny a protipoložky k M3 a úrokovú štatistiku úverových inštitúcií, za štatistiku investičných fondov, vydaných cenných papierov a za sektor ostatných finančných sprostredkovateľov (lízingové spoločnosti, faktoringové spoločnosti a spoločnosti splátkového financovania). Pokračovalo sa tiež v zostavovaní štvrťročnej publikácie Štatistický bulletin – Menová a finančná štatistika. Publikácia bola v treťom štvrťroku 2012 doplnená o samostatnú prílohu časových radov.

Novinkou bolo zverejňovanie údajov za majetkové a dlhové cenné papiere, ktoré sú v správe rezidentských bankových subjektov v mene tretej osoby. Údaje sú publikované podľa rezidencie emitenta a investora cenného papiera na základe súhlasu individuálnych bánk.

Od mája 2012 sú na webovej stránke NBS v časti Štatistika prístupné vybrané typy štatistických údajov za jednotlivé krajiny eurozóny, ako aj agregované údaje za eurozónu ako celok.

6.2 ŠTATISTIKA ŠTVRŤROČNÝCH FINANČNÝCH ÚČTOV

Národná banka Slovenska je v zmysle požiadaviek ECB zodpovedná aj za zostavovanie štvrťročných finančných účtov (ŠFÚ), keď poskytuje údaje o aktuálnom stave, ako aj pohybe finančných zdrojov v ekonomike v priebehu roka. Hlavným účelom zostavenia ŠFÚ je zaznamenávanie objemu a formy, v akých domácnosti, nefinančné aj finančné podniky a vláda poskytujú financie iným subjektom alebo si sami požičiavajú finančné prostriedky. ŠFÚ predstavujú jeden z dôležitých podporných analytických nástrojov na účely sledovania transmisného mechanizmu menovej politiky a analýzy finančnej stability.

Národná banka Slovenska úzko spolupracuje pri zostavovaní ŠFÚ so Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) a s Ministerstvom financií SR (MF SR). ŠÚ SR je v rámci ŠFÚ zodpovedný za údaje sektora verejnej správy a tiež za ročné finančné účty za celú ekonomiku. V roku 2012 NBS intenzívne spolupracovala so ŠÚ SR a MF SR na zosúladení a porovnávaní metodiky finančných aj nefinančných údajov za sektor verejnej správy, predovšetkým údajov, ktoré súvisia s každoročným

posudzovaním nadmerného deficitu verejného sektora.

V súlade s požiadavkou ECB a Eurostatu začali v roku 2012 prebiehať prípravné práce na postupnú aplikáciu revidovaného systému národných účtov ESA 2010 do ŠFÚ. Nová metodika ESA 2010 bude znamenať podrobnejšiu klasifikáciu jednotlivých ekonomických sektorov a finančných nástrojov a bude zavedená do praxe koncom roku 2014.

6.3 ŠTATISTIKA POISŤOVNÍ, KAPITÁLOVÉHO TRHU A DÔCHODKOVÉHO SPORENIA

Rok 2012 bol opäť charakteristický zabezpečením pravidelného zberu a spracovania údajov od subjektov poisťného trhu, kapitálového trhu a trhu dôchodkového sporenia. Uvedené údaje slúžili na výkon dohľadu, ako aj na štatistické účely pre národné i nadnárodné inštitúcie, pričom sa zabezpečila ich kvalita z hľadiska včasnosti, presnosti a vzájomnej porovnateľnosti. K ultimu roka NBS evidovala 216 vykazujúcich subjektov, 37 subjektov poisťného trhu, 129 subjektov kapitálového trhu a 50 subjektov trhu dôchodkového sporenia.

Štatistika poisťovní bola v roku 2012 ovplyvnená prípravou na zavedenie systému SOLVENCY II, ktorého implementácia sa v dôsledku legislatívneho procesu odsúva o 1 – 2 roky, t. j. s predpokladaným termínom zavedenia až v roku 2015, resp. 2016. Zmeny v harmonograme zavedenia SOLVENCY II ovplyvnili aj proces príprav nariadenia ECB k štatistike poisťovní. Zámerom nariadenia je pokrytie požiadaviek užívateľov štatistik v rámci ECB zdrojovými údajmi získanými prostredníctvom SOLVENCY II.

Kolektívne investovanie bolo ovplyvnené prijatím zákona č. 203/2011 o kolektívnom investovaní a jeho následnou transformáciou do opatrenia NBS č. 3/2012 o predkladaní výkazov správcovskými spoločnosťami a depozitármi podielových fondov na účely dohľadu nad finančným trhom. Na jednej strane bola rozšírená štruktúra a obsahová náplň jednotlivých vzorov výkazov a pribudli údaje o druhoch finančných derivátov, rizikách ich podkladových nástrojov, kvantitatívnych limitoch a metódach zvolených na odhadovanie rizík. Na strane druhej sa zrušila povinnosť

hlásenia o prvom dosiahnutí minimálnej čistej hodnoty majetku v podielovom fonde, o poklese čistej hodnoty majetku pod minimálnu čistú hodnotu majetku, o kmeňovom liste správcovskej spoločnosti a o kmeňovom liste podielového fondu.

Štatistika dôchodkového sporenia bola ovplyvnená zmenami v legislatíve, týkajúcimi sa zákona o starobnom dôchodkovom sporení a zákona o sociálnom poistení.²⁰ Tieto novely zákonov výrazným spôsobom zmenili niektoré parametre systému starobného dôchodkového sporenia, ako napr. dočasné otvorenie druhého piliera, zníženie sadzby poistného na starobné dôchodkové sporenie, zmeny v systéme riadenia a merania rizík, pravidiel obmedzenia a rozloženia rizika v dlhopisovom, zmiešanom, akciovom a indexovom dôchodkovom fonde.

6.4 ŠTATISTIKA NEBANKOVÝCH SUBJEKTOV

Štatistika nebankových subjektov zabezpečuje a zodpovedá za zber a spracovanie štatistického výkazníctva od právnických osôb s výnimkou bánk a pobočiek zahraničných bánk, vychádzajúc z potrieb zostavovania platobnej bilancie, medzinárodnej investičnej pozície a štatistiky priamych zahraničných investícií.

Rok 2012 bol pre činnosti zabezpečované v rámci štatistiky nebankových subjektov rokom pokračovania harmonizácie štatistiky v súlade s odporúčaniami medzinárodných inštitúcií, predovšetkým ECB, ktoré sa týkajú metodiky zostavovania platobnej bilancie, medzinárodnej investičnej pozície a štatistiky priamych zahraničných investícií.

Pri ohlasovaní skutočností týkajúcich sa aktív a pasív vo vzťahu k tuzemcom v zahraničí a vo vzťahu k cudzozemcom (so sídlom v zahraničí) sa zvýšila hodnota aktív a pasív z 1 000 000 € na 2 000 000 €, pri ktorej vzniká devízová ohlasovacia povinnosť. Dôvodom tejto úpravy je zníženie

zaťaženia malých podnikateľských subjektov v súvislosti s plnením devízovej ohlasovacej povinnosti podľa § 8 ods. 2 Devízového zákona.

V roku 2012 sa začali práce na novom štvrťročnom hlásení. V štvrťročnom hlásení SLUZ(NBS)1-04 vykazujúca jednotka vypĺňa údaje za prijaté služby zo zahraničia a poskytnuté služby do zahraničia. Vykazovaným obdobím je kalendárny štvrťrok, prvým vykazovaným obdobím bude 1. kalendárny štvrťrok 2013. V štvrťročnom hlásení SLUZ(NBS)1-04 sa uvádzajú hodnoty za sledovaný kalendárny štvrťrok, neuvádzajú sa kumulované hodnoty od začiatku roka.

Počas roka 2012 sa implementovali nové požiadavky OECD a ďalších medzinárodných inštitúcií v oblasti štatistiky priamych zahraničných investícií.

Taktiež pokračovali prípravné práce v súvislosti s implementáciou požiadaviek nového manuálu MMF na zostavovanie platobnej bilancie BPM6.

6.5 ŠTATISTICKÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM A TECHNICKÁ PODPORA

V oblasti informačných systémov slúžiacich na podporu štatistiky sa v roku 2012 uskutočnilo výberové konanie na dodávku Štatistického zberového portálu, v ktorom NBS uplatní moderné prístupy v oblasti zberu, spracovania a uchovávaní štatistických údajov a tiež v oblasti využívania týchto údajov na účely štatistiky a dohľadu nad finančným trhom.

Existujúce informačné systémy STATUS a STATUS DFT, slúžiace v súčasnosti na zber a spracovanie údajov od subjektov finančného trhu, boli funkčne doplnené o kompatibilitu práce so základným prostredím Lotus Notes verzie č. 8 a práce v systéme Windows 7 a MS Excel 2010. Pokračovali práce na rozšírení funkčnosti servera odboru štatistiky v oblasti databáz cenných papierov a registra organizácií a ďalšej aplikačnej logiky.

²⁰ Nadobudnutím účinnosti niektorých paragrafov zákona č. 334/2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a zákonom č. 252/2012 Z. z., ktorým sa mení a doplňuje zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.